

11

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ

" การปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีความรวดเร็ว เด็ดขาด และเป็นธรรม ปลุกฝังจิตสำนึก ของคนในชาติให้มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดหลักธรรมาภิบาล ในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิต "

ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในวงกว้าง ทำให้ประเทศต้องสูญเสียงบประมาณไปเป็นจำนวนมาก และส่งผลให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมที่สูงขึ้น งบประมาณของรัฐบาลที่สามารถนำไปพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ กลับถูกเบียดบังและเบียดเบียนจากการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีรากเหง้าของปัญหาจากคน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ แม้จะมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ แต่ยังขาดการบังคับใช้อย่างจริงจัง อีกทั้งการทุจริตได้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จากเดิมที่เน้นการทุจริตทางตรงเปลี่ยนรูปแบบมาสู่การทุจริตเชิงนโยบาย โดยมีการแก้กฎหมายกฎระเบียบหรือกำหนดนโยบาย เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องมากยิ่งขึ้น การใช้อำนาจเอื้อประโยชน์ การทำลายกลไกการตรวจสอบ เป็นต้น ส่งผลให้การปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอ่อนแอ และขาดประสิทธิภาพ

การปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบได้มีการดำเนินการในหลายรูปแบบตั้งแต่อดีตผ่านกลไกต่าง ๆ แต่ปัญหาการทุจริตกลับเพิ่มขึ้นและแพร่ขยายเป็นวงกว้าง ส่งผลให้เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์การดำเนินงานของหน่วยงานปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบด้านต่าง ๆ ในประเด็นที่ว่าไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ หรือสืบสวนไม่ถึงต้นตอของผู้กระทำความผิดอย่างแท้จริง สะท้อนให้เห็นถึงการขาดความเชื่อมั่นของประชาชนในระบบติดตาม ตรวจสอบ และลงโทษของการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศไทย ส่งผลให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับนี้ได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมากและได้กำหนดไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหลายส่วน ดังนี้

หมวดที่ 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 41 กำหนดให้บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ (1) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครอง

ของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ (2) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว และ (3) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ **หมวดที่ 4 หน้าที่ของปวงชนชาวไทย** มาตรา 50 (10) กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ไม่ร่วมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ **หมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ** มาตรา 59 กำหนดให้รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก มาตรา 63 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อด่านหรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามกฎหมายบัญญัติ **หมวดที่ 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ** มาตรา 76 กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินการจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก รวดเร็วไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพมาตรา 78

กำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชน มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำ บริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ รวมตลอดทั้งการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใดที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน หรือชุมชน ด้วยเหตุนี้ ตามพระราชบัญญัติแผนและ ขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2560 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และจัดทำ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปราม การทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งมี 6 เรื่องประเด็นปฏิรูป และวัตถุประสงค์รวม ประกอบด้วย

1) **ด้านการป้องกันและเฝ้าระวัง** ให้มีการส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริต ประพฤติมิชอบรวมทั้ง ให้มีกฎหมายในการส่งเสริมให้ ประชาชนรวมตัวกันเป็นพลังในการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ และชี้เบาะแสเมื่อพบเห็นการกระทำ ความผิด โดยรัฐมีมาตรการสนับสนุนและคุ้มครอง ผู้ชี้เบาะแสด้วย

2) **ด้านการป้องปราม (1)** ให้มีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตามการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและ ภาคเอกชน โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อตรง สุจริตของบุคลากร ใช้ดุลยพินิจโดยสุจริตภายใต้กรอบ ธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง

3) **ด้านการป้องปราม (2)** ให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ และ สนับสนุนแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนในการต่อต้าน การทุจริตเพื่อขจัดปัญหาการทุจริตที่เกี่ยวข้อง กับการติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ

4) **ด้านการปราบปราม (1)** ยกระดับการบังคับใช้ มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการ ทางกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่า ประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ อย่างเคร่งครัด

5) **ด้านการปราบปราม (2)** ปรับปรุงประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทุกขั้นตอน (ไต่สวน ชี้มูล ฟ้องศาล พิพากษา) ทั้งแพ่งและอาญา ให้รวดเร็ว รุนแรง เด็ดขาด เป็นธรรม เสมอภาค โดยเฉพาะมีการจัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลคดีทุจริต ตลอดจนเร่งรัดการติดตามนำทรัพย์สินที่เกิดจากการ กระทำผิดทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ตกเป็น ของแผ่นดิน และในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายที่สอดคล้อง กับมาตรฐานสากลก็ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติม

6) **ด้านการบริหารจัดการ** ให้มีกลไกที่เหมาะสม ในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบ ในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และ การขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อให้ ประเทศไทยปลอดทุจริตตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ในการผลักดันให้ประเทศไทยมีระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI) อยู่ใน 20 อันดับแรกของโลก เพื่อให้เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบบรรลุผล มีความท้าทายที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

- (1) **การมีส่วนร่วมของประชาชน** เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีประสิทธิภาพ โดยภาครัฐจะต้องสนับสนุนและคุ้มครองประชาชนที่ร้องเรียนและแจ้งเบาะแส ให้มีความปลอดภัยจากการถูกคุกคาม ช่มชู้ และถูกทำร้าย
- (2) **การพัฒนาและใช้ประโยชน์จากดิจิทัลแพลตฟอร์ม** เพื่อเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะ ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย สามารถร้องเรียนและประเมินความพึงพอใจต่อการทำงานและความโปร่งใสของรัฐ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- (3) **การเปิดเผยข้อมูลของรัฐ** (Open Government Partnership) ส่งเสริมความโปร่งใสของรัฐ ผ่านระบบดิจิทัลแพลตฟอร์มโดยให้ประชาชนสามารถสืบค้นข้อมูลและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้
- (4) **การยกระดับอำนาจหน้าที่ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ในทุกระดับ** ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความคล่องตัวในการทำงานเพื่อรณรงค์ ปราบปราม จริยธรรมในการปฏิบัติงานของภาครัฐ

1101

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 1 การป้องกันและเฝ้าระวัง

การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายที่กำหนดไว้มีลักษณะการส่งเสริมสนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ผ่านจัดการกำหนดมาตรการและกลไกในการให้ความรู้ประชาชน ในการเสริมสมรรถนะในการต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ และจัดการอบรมเครือข่ายแจ้งเบาะแสการทุจริตและประพฤติมิชอบ

1102

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 2 การป้องปราม (1)

ได้มีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายโดยการมีมาตรการควบคุม กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ภายใต้กรอบธรรมาภิบาลและการกำกับกิจการที่ดีอย่างแท้จริง โดยได้ดำเนินโครงการ การปรับปรุงกฎหมายให้คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะต่อองค์กรกลางบริหารงานบุคคลต่าง ๆ ทุกองค์กร

1103

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 3 การป้องปราม (2)

การดำเนินการที่ผ่านมาได้มีการผลักดันการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภาครัฐให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ โดยได้ดำเนินการการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ

1104

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 4 การปราบปราม (1)

ที่ผ่านมาได้มีการยกระดับการบังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง และมีมาตรการทางกฎหมายต่อเจ้าพนักงานของรัฐที่ถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีกฎหมายว่าด้วยวินัยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและบุคลากรในองค์กรอิสระ รวมถึงองค์กรตุลาการ และหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ

1105

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 5 การปราบปราม (2)

การดำเนินการที่ผ่านมามุ่งเน้นให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยดำเนินการพัฒนาระบบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความน่าเชื่อถือเพื่อลดการใช้จ่ายเงินสด และภาครัฐสามารถควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินตราทั้งภายในและภายนอกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1106

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 6 การบริหารจัดการ

ได้มีการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนบรรลุเป้าหมายโดยมีกลไกที่เหมาะสมในการประสานงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ ผ่านการการพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรในการปราบปรามการทุจริต

1101

1102

1103

1104

1105

1106

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 1

1101

การป้องกันและเฝ้าระวัง

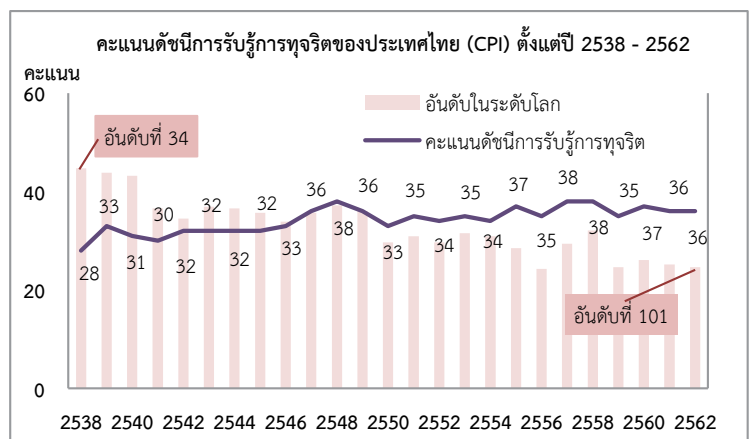
จากสถานการณ์การทุจริตในประเทศไทย ได้หยั่งรากลึกในสังคมไทยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ในปี 2562 สถานการณ์การคอร์รัปชันในประเทศไทยจากผลการประเมินขององค์กรโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International TI) ปรากฏว่า ประเทศไทยมีดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index – CPI) อยู่ที่ 36 คะแนน เท่ากับ ปี 2561 อันดับปรับตัวลดลงจากอันดับที่ 99 เป็นอันดับที่ 101 และในกลุ่มประเทศอาเซียนถูกปรับจากอันดับที่ 5 มาเป็นอันดับที่ 6 ในปี 2561 และปี 2562 ตามลำดับ

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาในประเด็นปฏิรูปการป้องกันและเฝ้าระวังได้มีการดำเนินการฝึกอบรมเจ้าพนักงานของรัฐและพัฒนาศักยภาพแกนนำเครือข่ายภาคประชาสังคมและให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกัน เฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแสการทุจริต เพื่อให้ภาคประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ รังเกียจการทุจริต มีบทบาทให้ป้องกันและเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อให้การปฏิบัตินโยบายของรัฐเป็นไปอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้

อย่างไรก็ตาม ความท้าทายที่สำคัญในการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ประชาชนทุกช่วงวัยให้รังเกียจการทุจริตประพฤติมิชอบ การมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วนในการป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตและประพฤติมิชอบรวมถึงการสร้างช่องทางร้องเรียนและแจ้งเบาะแสให้เพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น การดำเนินงานในระยะต่อไปหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งผลักดันกฎหมายในการรองรับการรวมตัวของประชาชนเพื่อต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยกำหนดบทบาทของรัฐให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ประชาชนสามารถรวมตัวเพื่อต่อต้านขับไล่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักการเมืองที่กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ และการสร้างทัศนคติความรู้ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม แก่เยาวชนในสถานศึกษาทุกระดับและสร้างการตระหนักรู้

ให้ รังเกียจ และ ตระหนักถึงโทษภัยของการทุจริตคอร์รัปชันต่อประเทศชาติ รวมถึงจัดวางระบบสื่อสารสาธารณะเพื่อเปิดรับแจ้งเบาะแสจากบุคคลทั่วไป และมีมาตรการคุ้มครอง ปกป้อง และรักษาความลับของผู้แจ้งเบาะแสเพื่อให้ผู้แจ้งเบาะแสมั่นใจในความปลอดภัยของตนและครอบครัว ปราศจากการคุกคามของผู้ทุจริตและผู้มีอิทธิพลในพื้นที่

ที่มา : สรุปข้อมูลจาก Transparency International

1102

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 2

ด้านการป้องกัน (1)

ปัญหาการทุจริตในประเทศไทยมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อที่รุนแรงและมีรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้น ตามสถานการณ์และบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการทุจริตเชิงนโยบาย ซึ่งจัดว่าเป็นปัญหาการทุจริตในรูปแบบที่ซับซ้อนมากขึ้น ตัวอย่างการทุจริตเชิงนโยบาย เช่น การแก้กฎหมาย ระเบียบ หรือกำหนดนโยบายเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง โดยทำลายกลไกกระบวนการตรวจสอบและนโยบายในเวลาเดียวกัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ กลไกภาครัฐยังไม่สามารถปฏิบัติงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้รัฐมีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างเข้มงวด ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเด็นปฏิรูปเพื่อการป้องกันการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนให้ดำเนินการภายใต้กรอบธรรมาภิบาล ควรได้รับการผลักดัน

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ประเด็นปฏิรูปเพื่อการป้องกันการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ให้ดำเนินการภายใต้กรอบธรรมาภิบาลนั้นมีการดำเนินการของส่วนราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อาทิ กิจกรรมการบริหารงานภาครัฐ ที่ต้องมีการกำหนดคุณสมบัติประจำตำแหน่ง ซึ่งดำเนินการตามแผนงานประจำ ไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2562 โดยได้นำเสนอ (ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรบุคคลของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในฐานะองค์กรกลาง

บริหารงานบุคคล พิจารณาเห็นชอบ และประธานกรรมการ ป.ป.ช. ได้ลงนามและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2561 โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ได้กำหนดจัดการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับข้าราชการของ สำนักงาน ป.ป.ช. ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค นอกจากนี้ กิจกรรมการปรับปรุงกฎหมายให้คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะต่อองค์กรกลางบริหารงานบุคคลต่าง ๆ ทุกองค์กร โดยผลการดำเนินงานที่แล้วเสร็จ คือได้มีประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. 2562 รวมทั้งกิจกรรมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดให้ดำเนินการเป็นประจำทุกปี ซึ่งหากไม่ผ่านการประเมินในเกณฑ์ร้อยละ 80 หัวหน้าส่วนราชการ อาจได้รับการพิจารณาย้ายออกจากตำแหน่ง โดยผลการดำเนินการที่แล้วเสร็จ คือ สำนักงานปลัด

สำนักนายกรัฐมนตรี ได้จัดโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงาน (การประเมิน ITA) ด้วยการจัดประชุมชี้แจงหน่วยงานในสังกัด เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประเมิน ทั้งนี้ ผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ 2562 ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี อยู่ในระดับ 86.74 คะแนน และผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ 2562 ของหน่วยงานภาครัฐในภาพรวมอยู่ที่ระดับ 66.74

ที่มา: สำนักงาน ป.ป.ช.

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในประเด็นการปฏิรูปดังกล่าว มีประเด็นท้าทายที่สำคัญที่ควรเร่งผลักดันมากยิ่งขึ้น อาทิ การเร่งรัดการดำเนินการตามหลักการเปิดเผยข้อมูลตามแนวทางเดียวกันของภาคีสมาชิกความร่วมมือเพื่อการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสให้อำนาจภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต และนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงานของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเน้นให้หน่วยงานภาครัฐเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อให้สามารถสืบค้นและนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนด

กลไกป้องกัน ตรวจสอบที่เข้มงวด เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการดำเนินงานในระยะต่อไป หน่วยงานภาครัฐควรเร่งผลักดันการเปิดเผยข้อมูลของรัฐ และพัฒนาระบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล และตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ ได้สร้างกลไกการป้องกัน ตรวจสอบ และลงโทษต่อผู้กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เป็นธรรม เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐมีความถูกต้อง โปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล

1103

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 3

ด้านการป้องกัน (2)

ในช่วงปี พ.ศ. 2560 - 2562 ประเทศไทยยังคงเผชิญกับกระแสความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ ซึ่งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ การแข่งขันทางการค้าจากการเปิดการค้าเสรี การพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีโดยภาคเอกชนและภาครัฐ เป็นต้น ดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อรองรับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวด้วยการเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกมิติ เพื่อส่งมอบบริการสาธารณะที่มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพให้แก่ประชาชน รวมทั้งตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริงผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศตามแนวทางการพัฒนาประเทศไทย 4.0 นอกจากนี้ ภาครัฐยังต้องพัฒนาและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารสำหรับประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แสดงความคิดเห็น ตรวจสอบและร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ดำเนินการโดยภาครัฐ เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 59 ที่กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐที่มีข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐหรือเป็นความลับของทางราชการตามที่กฎหมายบัญญัติ และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าวได้โดยสะดวก

ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ประเด็นปฏิรูปเพื่อการป้องกันและปราบปรามการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ ได้ดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ ควบคู่กับสนับสนุนภาคเอกชนให้เข้าร่วมปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตนั้น มีการดำเนินการของส่วนราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อาทิ กิจกรรมการสนับสนุนให้ภาคเอกชนที่ต้องการรับสัมปทานและเป็นคู่สัญญากับภาครัฐหรือติดต่อใช้บริการจากภาครัฐ มีความรู้ความเข้าใจถึงอันตรายของการให้สินบนหรือสนับสนุนให้มีการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยมี 4 หน่วยงานหลัก (สำนักงาน

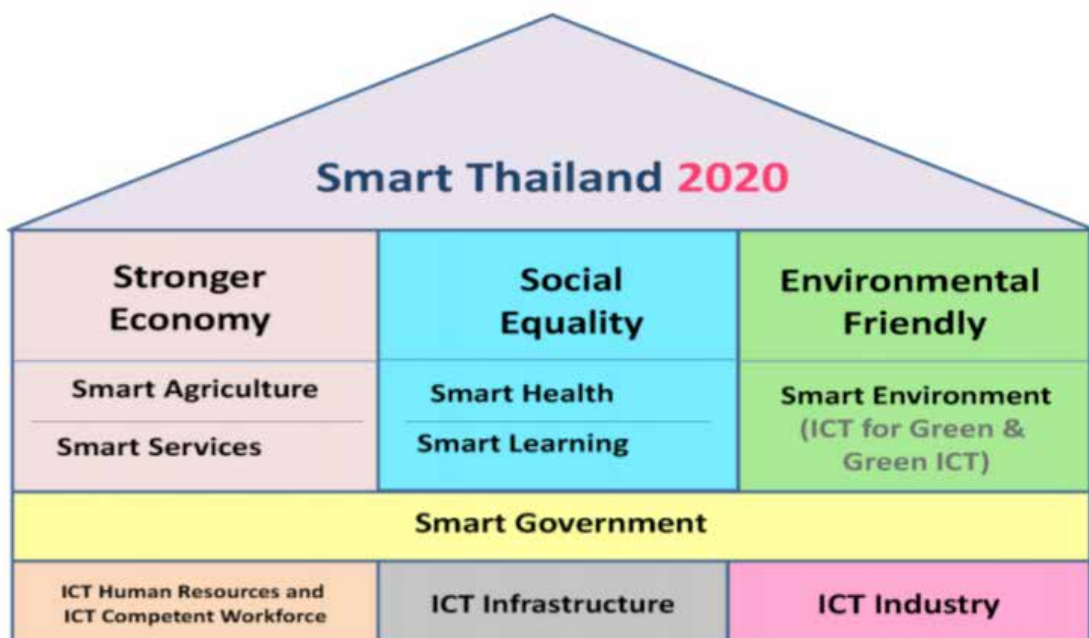
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กระทรวงการคลัง องค์การต่อต้านคอร์รัปชัน (ACT) และสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ร่วมดำเนินโครงการบูรณาการความร่วมมือเพื่อต่อต้านการทุจริตในภาครัฐวิสาหกิจ ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในกิจกรรมย่อยข้อที่ 2 การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี ของคู่ค้าวิสาหกิจที่มีความโดดเด่นด้านนโยบายต่อต้านการทุจริต นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมการพัฒนาระบบการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความน่าเชื่อถือ เพื่อลดการใช้เงินสด และภาครัฐสามารถควบคุมการเคลื่อนย้ายเงินตราทั้งภายในและภายนอกประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยธนาคารแห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์

และตลาดหลักทรัพย์ได้ร่วมกันพัฒนาระบบการชำระเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการตรวจสอบได้ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพ ความรวดเร็ว ความคล่องตัวของการหมุนเวียนเงินในระบบ และเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมศักยภาพการแข่งขันของประเทศ

การผลักดันประเด็นปฏิรูปเพื่อการป้องกันและปราบปรามการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ ควบคู่กับสนับสนุนภาคเอกชนให้เข้าร่วมปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ยังมีความท้าทายที่สำคัญซึ่งควรเร่งผลักดันมากยิ่งขึ้น อาทิ การเร่งรัดให้มีการพัฒนาและ

ใช้ประโยชน์จากดิจิทัลแพลตฟอร์ม เพื่อเป็นกลไกในการเผยแพร่ข้อมูลสาธารณะ ส่งและตอบเรื่องร้องเรียน รวมทั้งประเมินความพึงพอใจและแสดงความโปร่งใสของการให้บริการของหน่วยงานรัฐซึ่งประชาชนสามารถสะท้อนความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องไปยังหน่วยงานภาครัฐได้รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการที่เสนอโดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม อาทิ โครงการ Citizen Feedback โครงการตามกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือ ICT 2020 (พ.ศ. 2554 – 2563) เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้ ควรได้รับการพิจารณาให้เป็นวาระแห่งชาติเพื่อเร่งดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

ICT 2020 Framework 30

1104

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 4

ด้านการปราบปราม (1)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติให้มี กลไกป้องกัน ปราบปราม และขจัดการทุจริตประพฤติมิชอบ ได้แก่ มาตรา 98 ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ คุณสมบัติลักษณะต้องห้ามของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เข้มงวดมากขึ้น เช่น ต้องไม่เคย ต้องคำพิพากษาฐานทุจริต กระทำ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในความยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมาย

ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำ โดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงิน ที่เป็นการฉ้อโกง ประชาชน หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน หรือเคยพ้นตำแหน่งเพราะฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม และมาตรา 160 บัญญัติ ให้ผู้ที่มาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีต้องมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามใกล้เคียงกับคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

ที่ผ่านมาเนื่องจากการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ทวีความรุนแรงและก่อให้เกิดความเสียหาย ต่อทรัพย์สินของแผ่นดินเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จาก มีคดีทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นสู่ศาล หรือกระบวนการไต่สวนมากขึ้น ประเทศไทยจึงได้มีความพยายามในการพัฒนาระบบ เพื่อลดจำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ กวดขันวินัยให้มีประสิทธิภาพ ในทางปฏิบัติ เพื่อความรวดเร็ว เต็มขนาดและเป็นธรรม โดยหากมีการร้องขอความเป็นธรรม ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดและแจ้งให้ผู้ร้องทราบทันที เช่น การมีประกาศ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง การอุทธรณ์และการพิจารณา วินิจฉัยอุทธรณ์ พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ ยังได้มีการพัฒนาปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบและนโยบายเพื่อสนับสนุนมาตรการปราบปรามและแก้ปัญหาการทุจริตและ ประพฤติมิชอบให้เป็นแนวทางปฏิบัติในเชิงรุกเพื่อต่อต้านการทุจริตทั้งภายในและระหว่างประเทศ อาทิ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดเป้าหมายการทุจริตให้น้อยลง โดยเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานปราบปรามการทุจริต สร้างกลไกการป้องกันและปราบปรามเพื่อยับยั้งการทุจริต และพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้เพื่อลดปัญหาการทุจริต การพัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์

ของบุคลากรในการปราบปรามการทุจริตและปรับปรุง กระบวนการปราบปรามการทุจริตที่มีอยู่แล้ว ให้มีประสิทธิภาพตามแนวทางที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 สร้างแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้ทันต่อการทุจริต สร้างมาตรฐานในการปราบปรามการทุจริตร่วมกันให้มากขึ้น ตลอดจนพัฒนาช่องทางการร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริตให้หลากหลายและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น

ประเทศไทยมีความพร้อมและให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบและกลไกเพื่อต่อต้านการทุจริตตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในประเด็นการปฏิรูป แต่ยังมีประเด็นท้าทายที่ต้องเร่งผลักดัน ได้แก่ ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบและนโยบาย เพื่อสนับสนุนมาตรการในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นแนวทางปฏิบัติเชิงรุกเพื่อต่อต้านการทุจริตได้อย่างแท้จริง การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับการทุจริต การขยายเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการปราบปรามการทุจริตร่วมกับภาคีและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนพัฒนาเกณฑ์ การประเมินสมรรถนะของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะตำแหน่งผู้บริหาร และการประเมินระดับความสำเร็จในการบังคับใช้การดำเนินการทางจริยธรรมและวินัย และเกณฑ์การวัดประสิทธิภาพของการรับเรื่องร้องเรียนและการแจ้งเบาะแสการทุจริตให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาขีดความสามารถของนิติกรให้สามารถดำเนินการในระบบได้สวนอย่างเป็นมืออาชีพ เป็นกลางและไม่เลือกปฏิบัติ ตลอดจนสนับสนุนให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ เป็นผู้รับผิดชอบหลักหรือมีหน้าที่

ในการดำเนินมาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครองหรือมาตรการทางกฎหมายกับเจ้าหน้าที่ในสังกัดที่ถูกกล่าวหาหรือพบเหตุอันควรสงสัยว่าประพฤติมิชอบ กระทำการทุจริตอย่างชัดแจ้ง หรือเมื่อข้าราชการฝ่าฝืน/ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม หรือกระทำการผิดวินัย นอกจากนี้ ควรมุ่งบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยความผิดจากการกระทำโดยเจตนาของเจ้าพนักงานของรัฐที่ทุจริตต่อหน้าที่ หรือใช้อำนาจโดยมิชอบ เช่น กฎหมายว่าด้วยการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและส่วนรวม กฎหมายว่าด้วยการยกยอกการเบียดบังหรือการยกยอกถ่ายเททรัพย์สินโดยเจ้าพนักงานของรัฐ และกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและใช้อิทธิพลเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิชอบ เป็นต้น และควรจัดกิจกรรมการผนึกความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและหน่วยงานตรวจสอบของรัฐในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยลดการกระทำผิดทางวินัยด้วยการเฝ้าระวังจากทุกภาคส่วน ตลอดจนพัฒนาให้มีกลไกรองรับการรวมตัวของภาคประชาชน ผลักดันให้มีการกำหนดกลไกมาตรการทางกฎหมายที่ชัดเจนในการคัดกรองหัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ละเลย ละเว้นรู้เห็นเป็นใจ หรือมีสถานะเป็นผู้ถูกกล่าวหาในกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบด้วย

1105

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 5

ด้านการปราบปราม (2)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 มาตรา 76 วรรคสาม ได้กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นหลักในการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าว และมติคณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2559 มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับดูแลให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบดำเนินการตามบัญชีให้เรียบร้อย และทันเวลาตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรมของหน่วยงานของรัฐ มาตรา 76 วรรคสาม และมาตรา 258 ข. (4) ร่วมกับองค์กรกลางบริหารงานบุคคลประเภทต่าง ๆ และราชกิจจานุเบกษา วันที่ 16 เมษายน 2562 ประกาศให้มีกฎหมายพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 17 เมษายน 2562 เป็นต้นไป และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 ให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และคดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจของศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อให้การอำนวยความยุติธรรมในคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ที่ผ่านมา สังคมไทยปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ขั้นไต่สวน ชี้มูล พ้องศาลและพิพากษา ทั้งใน คดีแพ่งและอาญาให้ดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรม หน่วยงานผู้รับผิดชอบด้านการสอบสวนได้กำหนดมาตรการหรือแนวทางในการดำเนินการกรณีประพฤติมิชอบกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ดังเช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้ดำเนินมาตรการทางวินัยในการสืบสวนข้อเท็จจริง กรณีข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบหรือกระทำการทุจริต นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ท. ยังได้จัดทำมาตรการสืบสวนข้อเท็จจริงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนปฏิรูปฯ และอยู่ระหว่างการจัดทำกฎหมายวิธีการดำเนินการด้านวินัยของเจ้าพนักงานของรัฐ และโครงการจัดทำคู่มือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) อยู่ระหว่างการจัดตั้งหน่วยงานบริหารคดี พัฒนาโครงสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับคดีทุจริต และประพฤติมิชอบของทุกหน่วยงาน และประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำสรุปผลคดีและข้อเสนอแนะในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

รวมทั้งอยู่ระหว่างการพิจารณาร่างกฎหมายกำหนดเงื่อนไขในการประกันตัวผู้ต้องหาคดีทุจริตประพฤติมิชอบ ให้ถูกควบคุมตัวในสถานที่ที่เหมาะสม รวมทั้งการกำหนดมาตรการป้องกันผู้ถูกกล่าวหาหลบหนี และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ป.ป.ง.) อยู่ระหว่างการจัดทำโครงการเพื่อปรับปรุงบทบัญญัติ กฎหมายและอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้มีความเป็นเอกภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีความพยายามในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย จัดทำและบูรณาการฐานข้อมูลคดีทุจริต ตลอดจนเร่งรัดติดตามการนำทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำผิดทั้งในและต่างประเทศให้ตกเป็นของแผ่นดิน และในกรณีที่ยังไม่มีกฎหมายที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลก็ให้เร่งบัญญัติเพิ่มเติมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในประเด็นการปฏิรูปแต่ยังมีประเด็นท้าทายที่ต้องเร่งผลักดัน ได้แก่การเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการปราบปรามการทุจริตการสนับสนุนให้มีหน่วยงานรับผิดชอบการอนุวัติการและดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อตกลงระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 ที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี ได้อย่างครบถ้วน

1106

เรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ 6

การบริหารจัดการ

ปัจจุบันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศกำลังพัฒนา และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น เพื่อรับมือกับผลกระทบที่เกิดจากปัญหาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องพัฒนากลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อระงับและสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตมีโอกาสเกิดขึ้น และเสริมสร้างการบริหารจัดการภาครัฐให้เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ ปลุกฝังและพัฒนาข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่รัฐให้ปฏิบัติงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล และสนับสนุนการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปราบปรามและการปฏิบัติงานของภาครัฐ สนับสนุนให้กลไกการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีกระบวนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนและระยะเวลาที่ชัดเจน และลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ในการตัดสินใจและปฏิบัติงาน ตลอดจนพัฒนาและปรับปรุงแนวทางให้องค์กรและกระบวนการตรวจสอบภายในองค์กรมีความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบและสามารถนำผลการตรวจสอบไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและลงโทษผู้กระทำผิดได้อย่างแท้จริง และสร้างกลไกที่กระตุ้นให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าส่วนราชการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีนโยบายและแนวทางในการควบคุม กำกับ ตรวจสอบ และลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจัง ไม่เปิดโอกาสให้การทุจริตขยายผลในวงกว้าง

ในช่วงเวลาที่ผ่านมาในประเด็นปฏิรูปด้านการบริหารจัดการ อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงกลไกที่เหมาะสม ในการประสานนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกัน และปราบปรามการทุจริตของทุกภาคส่วน โดยมี คณะกรรมการประสานนโยบายระดับสูง ซึ่งประกอบด้วยผู้นำฝ่ายบริหาร ผู้นำฝ่ายองค์กรที่ทำหน้าที่ ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและผู้นำภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อบูรณาการนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทาง ความร่วมมือระหว่างประเทศ นอกจากนี้ สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) กำลังดำเนินการปรับปรุง กลไกประสานขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ ในฝ่ายบริหาร และปรับปรุงกฎหมายเพื่อปรับปรุง โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้าน การทุจริต (ศปท.) ในทุกระดับ รวมถึงการสร้างเอกภาพ

และประสิทธิภาพในการพัฒนาความร่วมมือระหว่าง ประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ ประพฤติมิชอบและปฏิบัติตามอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 (UNCAC) อีกทั้ง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติอยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้งสถาบันการสร้างเสริม สมรรถนะด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (Anti-Corruption Capacity Building Institute) เพื่อทำ หน้าที่เฝ้าระวังและกำกับติดตามการปฏิบัติงานของ ภาครัฐทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการเผยแพร่ องค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหา และจัดทำข้อเสนอแนะ แนวทางด้านวิชาการแก่หน่วยงานของรัฐ เพื่อให้มี การปฏิบัติให้เป็นไปตามสนธิสัญญา อนุสัญญาฯ และข้อตกลงระหว่างประเทศในด้านการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในประเด็นการปฏิรูปดังกล่าวยังมีประเด็นท้าทาย ที่สำคัญที่ควรเร่งผลักดันมากยิ่งขึ้น อาทิ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการตามอนุสัญญาฯ ว่าด้วยการต่อต้าน การทุจริต และให้หน่วยงานตามกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริตและประพฤติมิชอบปฏิบัติตามข้อกำหนด ในอนุสัญญาฯ ดังนั้น การดำเนินงานในระยะต่อไปหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งผลักดันกำหนดกลไกประสาน การขับเคลื่อน นโยบายและยุทธศาสตร์การปราบปรามการทุจริต โดยมีผู้แทนฝ่ายตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและ ผู้แทนหน่วยงานในฝ่ายบริหารที่บังคับใช้กฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (Clearing House) รวมถึง ปรับปรุงกฎหมายเพื่อปรับปรุงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) ในทุกระดับ และกฎหมายจัดตั้งสถาบันวิชาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นการเฉพาะ เพื่อให้การดำเนินงานประสาน ทางโครงสร้างและนโยบาย เกิดการบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระหว่างหน่วยงานของรัฐอย่างเข้มแข็ง เกิดการเชื่อมโยงข้อมูล มีความเข้าใจและการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน เดียวกันตามข้อกำหนดในอนุสัญญาฯ